

[Udenrigsministeren.]

holdet mellem de store og de små stater. Det ærede medlem hævdede, at vi er uden nogen som helst indflydelse på verdensbegivenhederne, men at vi var forpligtede på lige fod med stormagterne, når deres afgørelse var truffet. I den koncentrerede form, hvori det ærede medlem fremsatte sit synspunkt, vil jeg ikke kunne godkende det, og jeg betragter det ikke som rigtigt, heller ikke, at det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) mener, at årsagen til, at Danmark skulle befinde sig i denne stilling, er den udenrigspolitik, der føres i dag. Danmark har i det sidste halvandet hundrede år haft meget lidt indflydelse på storpolitikens gang, og den politik, vi dengang førte, og som sandelig var af en anden karakter end den, vi nu fører, gav os ikke mange muligheder for at influere på stormagternes afgørelser. I forhold hertil kan det med sandhed siges, at Danmark nu har en mulighed for at gøre sine synspunkter gældende og udøve indflydelse indenfor det fællesskab, vi tilhører, og hvor vi har lejlighed til ikke blot at overvære drøftelser, men at deltage i beslutninger, der kan være af den største værdi for landet. Det er selvfølgelig rigtigt, at heller ikke nu har de små stater lige så stor en indflydelse på den verdenspolitiske udvikling, som stormagterne har. Stormagterne har et særligt ansvar og en særlig stilling forskellige steder i verden, som vi ikke kan udøve og ikke udøver indflydelse på, men hvor det også er stormagterne, der må bære dagens møje og besvær. Man må ikke tabe sansen for proportionerne. Også indenfor samarbejdet i Atlantpagten er det klart, at et land som f. eks. Amerikas Forenede Stater, der i så høj grad bærer både de økonomiske og militære byrder ved den opbygning af vort fælles forsvar, der finder sted, bliver tildelt et naturligt lederskab. Men det er urigtigt, når det ærede medlem heraf drager den slutning, at de små stater slet ingen indflydelse har. Indenfor Atlantpagten er alle stater juridisk set lige, således at et land kan bruge sin vetoet, såfremt det anser det for nødvendigt. Men jeg må fastholde det synspunkt, at skal et fællesskab blive til virkelighed og nå de mål, man er fælles om at opstille, så kan det ikke nytte, at hvert enkelt land står på sit eget, men man må søge frem til en fælles løsning. Det ville være unaturligt, hvis de større magter ikke her ofte kom til at udøve en større indflydelse end de mindre, men det er jo da også de mindre stater, der nyder fordel af den beskyttelse mod truslen imod deres fred og uafhængighed, som samarbejdet

med de større magter giver. Og lad mig tilføje, at når Folkeforbundet i sin tid led ynkeligt skibbrud, var en af hovedårsagerne formentlig den, at man ikke anerkendte en pligt til et sådant samvirke, hvorfor det næsten aldrig var muligt at blive enig om noget som helst af betydning.

Det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) erklærede, at jeg ved i Lissabon at godkende grundprincipperne for det europæiske forsvarsfællesskab er gået ud over, hvad rigsdagsbeslutningen af februar 1951 anførte, og anførte som begrundelse herfor, at der dengang var tale om — jeg citerer —:

„en fælles forsvarsstyrke i Europa, hvori vesttyske styrker kan deltage“.

Jeg må åbent indrømme, at jeg har meget vanskeligt ved at forstå det ærede medlems argumentation. På det tidspunkt, da denne beslutning blev vedtaget, tænkte man på selvstændige tyske styrker, direkte under general Eisenhowers kommando.

Det, der foreligger nu, er, at tyske styrker sammensmeltet med andre landes styrker til en europæisk hær, der herefter stilles under den øverstkommanderende, nu general Ridgway. Ved integreringen tilvejebringes der jo netop en garanti mod den tyske militarismes genopståen, en garanti, der er langt mere effektiv end den ordning, man forudså i februar 1951. Ved at give min tilslutning til principperne for etableringen af det europæiske forsvarsfællesskab har jeg ikke blot ikke overskredet min kompetence, men har støttet en ordning, der var mere formålstjenlig og mindre vidtgående end den, rigsdagen kunne forudse ved drøftelsen af rigsdagsbeslutningen fra 1951. Jeg er her i fuld overensstemmelse med en udtalelse, som den norske udenrigsminister Lange fornylig fremsatte i sin redegørelse til stortinget om Lissabon-mødet, hvor han gør lignende synspunkter gældende og sagde, at ved det samarbejde, der skal finde sted indenfor Europahæren — jeg citerer med formandens tilladelse igen —:

„indebærer det europæiske forsvarssamfund en yderligere garanti i forhold til, hvad vi forudsatte, da vi tog vort principstandpunkt“, nemlig i Bruxelles.

Da Danmark ikke påtænker at indtræde i det europæiske forsvarsfællesskab, er det kun naturligt, at vi ikke deltager i forhandlingerne derom. Det indtil nu foreliggende udkast til traktaten om Europahæren er fra alle sider fundet tilfredsstillende, og hvad angår den påtænkte ordning, hvorefter Atlantmagterne skal yde en garanti i lighed med Atlantpagtens artikel 5 til Europahæren